

болю ($r=0,36$, $p<0,001$), безсоння ($r=0,15$, $p<0,01$), застуди ($r=0,17$, $p<0,001$), шлункового болю ($r=0,29$, $p<0,001$), нервовості ($r=0,23$, $p<0,001$), вітаміни ($r=0,16$, $p<0,001$). Самооцінка здоров'я школярів 14 - 17 років була вищою у дітей, які відвідували спортивні гуртки у позашкільний час ($r=0,26$, $p<0,001$), мали менший об'єм навчального навантаження у школі ($r=0,11$, $p<0,05$), мали теплі сімейні взаємовідносини ($r=0,23$, $p<0,001$), мали добре самопочуття ($r=0,40$, $p<0,001$), не приймали ліки впродовж останнього місяця ($r=0,31$, $p<0,001$).

ВИСНОВКИ. Аналіз наукових досліджень довів значущість підвищення психопрофілактичної роботи з підлітками. З цієї метою було розроблено систему бальної оцінки факторів психогенної складової ризику розвитку ВСД для дітей 14 - 17 років. За результатами дослідження виявлено достовірні кореляційні зв'язки між самопочуттям, самооцінкою здоров'я, прийомом ліків за останній місяць та наявністю вегетативної дистонії за анкету О. М. Вейна ($p<0,001$). У ході дослідження встановлено статистично вірогідні зв'язки впливу взаємовідносин у сім'ї та школі, інтелектуального та емоційного психічного перенапруження у школі та у позашкільний час, малорухомого способу життя на самопочуття, самооцінку здоров'я, ризик виникнення вегетативної дистонії у підлітків 14 - 17 років ($p<0,05$).

ПЕРСПЕКТИВОЮ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ в даному напрямку є розробка здоров'язберігаючих технологій для дітей з вегето-судинними дисфункціями на уроках фізичного виховання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вейн А. М. Вегетативные расстройства: Клиника, лечение, диагностика / Под ред. А. М. Вейна. – М.: Медицинское информационное агентство, 2000. – 752 с.
2. Кушнir С. М. О механизме нарушения вегетативной регуляции у детей, больных нейродилляторной астенией / С. М. Кушнir // Педиатрия. – 2001. – №1. – С. 28 – 31.
3. Сонник Г. Т. Психіатрія: Підручник / Г. Т. Сонник, О. К. Напрєєнко, А. Скрипніков. – К.: Здоров'я, 2006. – 432 с.
4. Calkins S. D. Cardiac vagal regulation differentiates among children at risk for behavior problems / S. D. Calkins, P. A. Graziano, S. P. Keane // Biological Psychology. – 2007. – Vol. 74 (2). – P. 144 – 153.
5. Chambers A. S. Cardiac vagal control, emotion, psychopathology, and health / A. S. Chambers, J. J. Allen // Biological Psychology. – 2007. – Vol. 74 (2). – P. 113 – 115.
6. Galland B. C. A matched case control study of orthostatic intolerance in children/adolescents with chronic fatigue syndrome / B. C. Galland, P. M. Jackson, R. M. Sayers, B. J. Taylor // Pediatric Research. – 2008. – Vol. 63 (2). – P. 196 – 202.
7. Longin E. Autonomic function in children and adolescents with neurocardiogenic syncope / E. Longin, J. Reinhard, C. von Buch [and oth.] // Pediatric Cardiology. – 2008. – Vol. 29 (4). – P. 763 – 770.

УДК: 341.71-021.414:378

Кананіхіна О.М., Т.П.Сергєєва
Одеська національна академія харчових технологій

ЦІННОСТІ ЯК ОСНОВА ФОРМУВАННЯ У СТУДЕНТІВ ТЕХНОЛОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ СТАВЛЕННЯ ДО ВЛАСНОГО ЗДОРОВ'Я

Розглянуто значення поняття «цінність» та сутності «цінності» як складової частини формування у студентів ставлення до власного здоров'я. Показано необхідність рівноцінного поєднання ціннісної системи студентів і їх відношення до власного здоров'я. Проведено аналіз особливості специфіки взаємозв'язку цінностей і здорового способу життя. Зазначено на відсутності у вищих навчальних закладах систематичної роботи з виховання у студентів ставлення до власного здоров'я. Також – недостатня робота викладачів з пропаганди переваг здорового способу життя та дотримання його норм у повсякденному житті.

Ключові слова: студент, цінність, ціннісне ставлення, здоров'я, здоровий спосіб життя, формування позитивного ставлення, здоров'язбереження, фахова діяльності.

Кананіхіна Е.Н., Т.П.Сергєєва. Ценности как основа ормирования у студентов технологических специальностей отношения к собственному здоровью. Рассмотрено значение понятия «ценность» и сущности «ценности» как составной части формирования у студентов отношения к собственному здоровью. Показана необходимость равноценного объединения ценностной системы студентов и их отношения к собственному здоровью. Проведён анализ особенности специфики взаимосвязи ценностей и здорового образа жизни. Отмечено на отсутствии в высших учебных заведениях систематической работы по воспитанию у студентов отношения к собственному здоровью. Также – недостаточная работа преподавателей по пропаганде преимуществ здорового образа жизни и соблюдения его норм в повседневной жизни.

Ключевые слова: студент, ценность, ценностное отношение, здоровье, здоровый образ жизни, формирование позитивного отношения, здоровьесбережение, профессиональная деятельность.

Kananykhina E.N., Sergeeva T.P. Values as a basis of forming the attitude towards their own health among the students of the technological specialties. The analysis of the investigations of the students' health has been carried out. It clearly indicates that under influence of different factors, the deterioration of their health condition and their physical development has been observed. Nowadays the problem of strengthening their health, giving them access to a healthy way of life is one of the most acute problems of the social policy. The majority of the students haven't got the formed motivation for saving health, the adequate knowledge, skills and habits are absent. It has been proved, that an acute problem at the present stage is revealing of the potential abilities of the value concerning the students' forming the attitude towards saving and improvement of their own

health. Realizing that the value, as a factor of forming the attitude towards their own health, is an objective necessity, will help to direct students towards correct organization of their own life, to provide their harmonious development, unity of physical, mental and spiritual needs of a person. The meaning of the term 'value' has been considered. It has been summarized that values are divided into the levels (an individual-individual values, a family-family ones, a collective-collective ones, etc.), depending on a combined subject, whose interests they present. The essence of 'value' as a component of forming the students' attitude towards their own health, has been considered. The necessity of equal unification of the students' value system and their attitude towards their own health, has been shown. Ranging of the values among the first-year students of the technological specialties of Odessa National Academy of Food Technologies, has been carried out. The level of the students' attitude towards their health as a value, has been analysed. The analysis of realizing the importance of attitude towards the health as a value by the students of the technological specialties, has shown that the students' attitude to their health as a value, hasn't been sufficiently formed; a low level of notions about the health value; inadequacy of self-appraisal of their own health. The analysis of the peculiarity of the specific character of intercommunication of values and healthy way of life, has been carried out. Absence of the systematic work on training the students' attitude towards their own health, has been pointed out. The conclusion about necessity to take the principle of the personal students' responsibility for their health and its saving as a basis of the healthy way of life, has been made.

Key words: a student, value, value attitude, health, a healthy way of life, forming of positive attitude, health saving, professional activities.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науково-методичними завданнями. Здоров'я людини за умов сучасних темпів світових соціально-економічних і технологічних змін набуває особливого значення. Постійно підвищуються вимоги суспільства до якості підготовки та конкурентоспроможності майбутнього фахівця у ринкових умовах. У цьому зв'язку адаптація молодих фахівців до нових умов праці вимагає від них професійної компетентності, мобільності, стійкої працездатності, гарного здоров'я, які у своїй єдності сприяють високій продуктивності праці. Проблема збереження і зміцнення здоров'я студентів, формування у них здорового способу життя завжди була однією з важливих проблем людства. Кардинальні політичні і економічні перетворення, зміни в духовній і культурній сферах життя соціуму, події в Україні за останні роки, роблять її особливо гострою. Практично всі сторони людського життя визначаються рівнем здоров'я людини. С.Омельченко стверджує, що «у країні склалася кризова соціально-економічна ситуація, яка призводить до значного погіршення здоров'я населення, підризу системи охорони його здоров'я і руйнування економічних умов її подальшого розвитку, яка ще довго буде відображатися не лише на демографічному, а й на соціально-економічному розвитку країни» [8,с.72]. Індиферентне ставлення молоді до свого здоров'я свідчить про те, що попри обов'язкові заняття фізичним вихованням у вищих навчальних закладах, лише незначна частина регулярно самостійно займається фізичною культурою та спортом. Натомість у країнах Центральної Європи, Австралії, Японії більшість молоді залучено до цієї діяльності, що демонструє зовсім інше, свідоме ціннісне ставлення до власного здоров'я. Зазначений факт віддзеркалює сутність ціннісного ставлення різних націй до свого здоров'я, що безпосередньо позначається на стані здоров'я, тривалості та якості життя. У роботі Н.Башавець [4,с.418] зазначено: що розвиненіша країна, то кращі умови створено для здов'язбереження, помітний вищий культурний рівень нації, більше людей охоплені цією діяльністю, оскільки в них сформовано належне ціннісне ставлення до здоров'я.

Тому актуальною проблемою на сучасному етапі є розкриття потенційних можливостей цінності щодо формування у студентів ставлення до збереження та підвищення власного здоров'я. Фізичне виховання студентів – це вдосконалення особистості шляхом гармонійного розвитку фізичних, психічних та духовних якостей. Необхідний пошук нових напрямів роботи вищих навчальних закладів, які спрямовані на формування у студентів ціннісного ставлення до власного здоров'я. Виховання на основі цінностей – це провідний шлях формування свідомої гармонійно розвиненої особистості, та збагачення її духовного світу. **Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Вивчення проблеми здоров'я і формування здорового способу життя студентської молоді освітлювалось в дослідженнях різних учених. За даними О. Дубогай кількість студентів, які займаються спортом в різних учбових закладах вагається в межах від 11 % до 38 %, систематично підвищують свою фізичну культуру лише незначна кількість студентів. Досліджуючи стан здоров'я молоді, В.Платонов зазначає, що вища школа одержує – 70 % хворих, випускає – 90 % . До 60 % молодих фахівців, які поступають на роботу після закінчення вищого навчального закладу України, фізично не готові працювати в тому темпі і з тією інтенсивністю, які вимагає їх професія. Ці дані наголошують на відсутності у більшості студентів активних зусиль на підтримання та збереження власного здоров'я, свідчать про несформовану в молоді мотивацію на здоров'язбереження, відсутність відповідних знань, умінь, навичок. Усвідомлення того, що цінність як фактор формування ставлення до власного здоров'я є об'єктивною необхідністю, допоможе спрямувати студентів на правильну організацію власного життя, забезпечить їхній гармонійний розвиток, єдність фізичних, психічних і духовних потреб особистості. Аналіз теоретичних концепцій валеологічної освіти (Р. Айзман, В. Горашук, М. Гриньова, Г. Зайцев, Г. Кривошеєва, Л. Татарнікова й ін.) надав можливість виявити, що одне з важливих місць у професійній освіті майбутніх фахівців є виховання в них потреби в здоров'ї як життєво важливої цінності, свідомого прагнення до здоров'язбереження, ведення здорового способу життя, до „самотворення” й створення навколо себе здорового життєвого середовища.

Ціннісне виховання, як зазначає І.Бех [5,с.204], значно підвищує ефективність виховної роботи оскільки цінності стають виховним фактором, завдяки тому, що перетворюються у внутрішні мотиви поведінки особистості. Ученими досліджено цінності в різних напрямках, зокрема: сутність поняття «цінність» (І. Бех, М. Богуславський, А. Бойко, М. Борщевський, Т. Бутківська, О. Вишневський, Г. Волков, Б. Гершунський, В. Гриньова, М. Євтух, К. Журба, В. Зінченко, М. Нікандров, В. Огнев'юк, Ж. Омельченко, І. Зязюн та ін.); ціннісні орієнтації (М. Каган, О. Панфілов, П. Смірнов та ін.). Як бачимо, в сучасних дослідженнях системотвірними здебільшого визнано цінності. Цінність є

невід'ємною частиною відносин людини зі світом, у якому протікає її життєдіяльність. Поняття «цінність» є значущість певних реалій дійсності з погляду задоволення матеріальних і духовних потреб, інтересів людини; це те, що може цінувати особистість, що є для неї значущим і важливим. Самі цінності наповнюють сенсом існування людини, вони духовно відтворюють саму людину. Недостатність розробки проблеми, цінності як основи формування у студентів технологічних спеціальностей відношення до власного здоров'я, а також враховуючи актуальність проблеми формування ціннісного ставлення до власного здоров'я студентами, зумовили вибір теми статті «Цінності як основа формування у студентів технологічних спеціальностей відношення до власного здоров'я».

Мета дослідження – за допомогою аналізу науково-методичної літератури узагальнити досвід науковців щодо поняття «цінність» та цінності як складової частини формування у студентів ставлення до власного здоров'я. Поставлена мета передбачає виконання таких завдань:

1. Визначення поняття «цінність».
2. Визначення сутності цінності як складової частини формування у студентів ставлення до власного здоров'я.
3. Аналіз особливості специфіки взаємозв'язку цінностей і здорового способу життя.
4. Дослідження початкового рівня знань студентів стосовно питань здоров'я та цінності здоров'я, способів його зміцнення та збереження.

Виклад основного матеріалу. Людина є системотворчим чинником, ядром гуманістичного світогляду. Різні її ставлення до себе, до людей, суспільства, духовних цінностей, діяльності, пов'язані із двома взаємозумовленими підходами: практичним і пізнавальним. Практичний підхід викликаний пристосуванням людини до явищ, що швидко змінюються в часі й просторі, а другий – переслідує мету пізнання закономірностей дійсності, що її оточує. Проте, як відомо, наукове пізнання здійснюється не тільки через любов до істини, а й з метою задоволення соціальних потреб людини. У цьому зв'язку зміст життєдіяльності людини визначається спрямованістю активності особистості не лише на осмислення, але й на створення матеріальних і духовних цінностей, що є складовими культури людства. Цінності – це не тільки предмети, явища і їх властивості, що потрібні людям як засоби задоволення їх потреб, але й ідеї і спонукання у вигляді норми та ідеалу. У кожному суспільстві формується ціннісно-нормативна система. Вимір й оцінка тих чи тих цінностей, наголошують вчені, змінюється у процесі історичного розвитку. За С. Ожеговим, цінність означає важливість, значущість якогось об'єкта, речі, події, стану, вчинку для людини і суспільства. У зарубіжній філософії І. Кант відніс поняття «цінності» до моральних категорій, оскільки цінності не можна виміряти тим, що насправді існує. На думку А. Маслоу, ціннісні оцінки є фізіологічними потребами збереження певного способу життя. Ряд учених (М. Бахтін, М. Бердяєв, Є. Бондаревська, П. Флоренський та ін.) пов'язують цінності з культурою. За словами М. Бахтіна, «культура – це не здійснення нового життя, нового буття, вона є здійснення нових цінностей».

Оскільки цінність розглядається багатьма науками, ціннісні феномени можуть розглядатися на різних рівнях абстракції. Таким чином, цінності – це властивості буття, які створює людина або які мають певне відношення до неї.

Специфіка філософських підходів до визначення поняття «цінність» дозволяє дійти висновку про те, що існує багато поглядів на сутність цінності. Аналіз науково - методичної літератури дозволив дійти таких висновків: цінності розподілені за рівнями (індивідуальні, сімейні, колективні і т. ін.) залежно від сукупного суб'єкта, чії інтереси вони презентують; цінність пов'язана з індивідом як із суб'єктом, який її оцінює; цінності несуть у собі норми та ідеали спільноти, груп людей; цінності за шкалою оцінювання за характером відносин можуть бути позитивними, нейтральними і негативними. Одним із основних напрямків роботи вищих навчальних закладів є виховання у студентів ціннісного ставлення до власного здоров'я, оскільки саме це допоможе спрямувати студентів на правильну організацію власного життя, сформує ціннісний апарат кожної особистості, збереже і зміцнить їхнє здоров'я, сприятиме гармонійному фізичному, психічному, духовному і соціальному розвитку функцій особистості майбутнього фахівця.

Необхідною й головною умовою збереження здоров'я є здоровий спосіб життя. М. Гончаренко та В. Новикова визначають поняття «здоров'я» як «інтегративну цілісність людини, що виявляється в оптимальній єдності соціального і біологічного аспектів розвитку індивідуальності на основі пріоритету духовно-моральних цінностей у конкретних умовах життєдіяльності». Однією з основних складових здорового способу життя є профілактика шкідливих звичок. Справжньою проблемою сьогодні стали тютюнопаління, алкоголізм, наркотики. Доведено, що шкідливі звички найшвидше поширюються серед молоді. Паління тютюну, вживання наркотиків, алкоголізм – нині одні з найважливіших причин багатьох тяжких захворювань, особливо молоді. Аналіз анкетних даних першокурсників Одеської національної академії харчових технологій виявив, що 21,4 відсотки, тобто кожен п'ятий майбутній фахівець - харчовик має звичку до тютюнопаління. Переважаюча більшість опитаних цілком справедливо вважають, що паління є причиною виникнення ряду захворювань серцево-судинної системи (65%) і органів дихання (81%). Дуже великий відсоток студентів вживають алкогольні напої (72,5 % юнаків та 51,6 % дівчат). Найпопулярнішим серед студентів є пиво. Його вживають 55,8 % юнаків та 51,2 % дівчат. З кожним роком зростає небезпека згубного впливу шкідливих звичок на здоров'я підростаючого покоління. Це відображено у роботах майже всіх науковців, які досліджували здоровий спосіб життя. В. Баранов [1], Б. Бахмудов [3] наголошують, що здоровий спосіб життя молоді неможливо поєднувати зі шкідливими звичками, оскільки це призводить до знецінення власного здоров'я та себе як особистості в цілому.

І. Поташнюк стверджує, що потрібно виховувати особливе ставлення до здоров'я, яке виражається в осмисленні його цінності, а також у позитивно-емоційному прагненні до його зміцнення та вдосконалення.

Як вважають М. Віленський та С. Авчиннікова, становлять інтерес формулювання «здоров'я», де втримання не обмежується медичними й біомедичними параметрами, а акцентується його ціннісна значимість для людини й суспільства: здоров'я як цінність (А. Іванюшкін); компонент людського щастя, одне з невід'ємних прав, умова успішного соціального й економічного розвитку (Є. Жук); результат власної діяльності людини (М. Амосов); галузь людської культури (М. Каченовський); норма творчого життя (Н. Смирнов); як здатність до самозбереження, саморозвитку й самовдосконалення (В. Лишук і О. Мосткова). Ставлення до власного здоров'я як до цінності обумовлює формування

ціннісної установки на зміцнення та вдосконалення особистого здоров'я, тобто включення особистості в здоров'язберегаючу діяльність, у здоровий спосіб життя. Здоров'я людини є найвищою цінністю, а здоровий спосіб життя – природною формою поведінки. Ставлення студента до свого здоров'я зазвичай визначається здатністю до збереження життя, до повноцінного виконання свого біологічного, соціального та професійного призначення. Тому виникає потреба не тільки сформувати в майбутнього фахівця технологічних спеціальностей ціннісне ставлення до власного здоров'я, а і зробити його зацікавленим у власному здоров'язбереженні. На думку О. Соколенко ціннісне ставлення молоді до свого здоров'я – це особистісне новоутворення, що передбачає сформованість знань та уявлень про цінність здоров'я, позитивну націленість людини на ведення здорового способу життя, свідоме ставлення до нього, сформованість умінь та навичок збереження здоров'я, які впливають на поведінку [9,с.20]. Є. Жданова наголошує, що ціннісне ставлення особистості до здоров'я – це особистісна система відношень суб'єкта до власного здоров'я, яка передбачає знання, усвідомлення його основних складових та стійку мотивацію на збереження та подальше зміцнення здоров'я і цілеспрямовану ціннісно-орієнтаційну діяльність: позитивні зміни в структурі особистісних цінностей, які підвищують значущість здоров'я для індивідуума [7,с.206].

Аналіз літературних джерел показав, що поняття "цінності" у різних його проявах досить детально розглядалося і досліджувалося багатьма науковцями. В проаналізованих працях сформульовані поняття "цінності", "ціннісні орієнтації", визначена їх сутність, структура, компоненти, обґрунтовано ієрархічну будову цінностей суспільства і особистості, з'ясовано механізм їх формування. Вивчені джерела дозволяють стверджувати, що система цінностей – це та ланка, яка пов'язує суспільство з індивідом, включає його у систему суспільних відносин. Цінності також лежать в основі вибору цілей, засобів та умов діяльності, відповідають на запитання, задля чого відбувається той чи інша процес. Аналіз наукової літератури дозволив охарактеризувати ціннісне ставлення до власного здоров'я як позитивне відношення до ведення здорового способу життя, що забезпечує єдність фізичних, психічних, духовних і соціальних потреб кожної особистості. Проведене ранжування цінностей серед 453 студентів технологічних спеціальностей 1 курсу Одеської національної академії харчових технологій встановило, що на першому місці у жінок визначено «сім'ю» (27,1 %), на другому – «здоров'я» (25,2 %), на третьому – «діти» (20,4 %). Студентами чоловічої статі на першому місці визначено «здоров'я» (22,3%), на другому – «сім'ю» (19,2 %), на третьому – «успіх» (18,2 %). Отже, серед студенток провідними цінностями є: сім'я, здоров'я та діти, а серед студентів – це здоров'я, сім'я та успіх. Вказане потребує корекції щодо ціннісного ставлення майбутніх фахівців до здоров'я. Питання збереження здоров'я та ведення здорового способу життя детально вивчалось науковцями. Сьогодні науковці нараховують близько 300 визначень поняття "здоров'я". Але недостатньо дослідженим є питання формування ціннісного ставлення до власного здоров'я у студентів. А саме серед них найбільше поширюється алкоголізм, тютюнопаління, наркоманія. Через перенавантаженість навчанням багато студентів страждає від недостатньої фізичної активності, відсутності навичок організації навчання, правильного харчування. Останнім часом ведеться пропаганда здорового способу життя студентської молоді у засобах масової інформації, що не є вирішенням цього питання. Проблема покращення здоров'я та ціннісного ставлення до нього студентів залишається невирішеною. Сьогодні необхідно за основу здорового способу життя обрати принцип особистої відповідальності студента за своє здоров'я. В опрацьованій літературі більшість дослідників розглядають виховання цінностей та ведення здорового способу життя з теоретичних позицій, не застосовуючи їх на практиці. Помітним є і те, що науковці не об'єднують поняття "цінності" та "здоровий спосіб життя", хоча саме ціннісне виховання значно підвищує ефективність виховної роботи вищої школи. Виховання на основі цінностей – це основний шлях формування особистості студента та його ставлення до власного здоров'я.

Проаналізувавши проблеми формування ціннісного ставлення до власного здоров'я та ведення здорового способу життя студентів вищих технологічних навчальних закладів, ми можемо виділити такі:

- домінування техноцентричного середовища, що знижує мотивацію студентів до вивчення дисципліни «фізичне виховання»;
- обмежена кількість годин, відведених на фізичне виховання, наслідком чого стає фрагментарність та поверховість знань студентів;
- відсутність у вищих навчальних закладах систематичної роботи з виховання у студентів ставлення до власного здоров'я;
- недостатня робота викладачів з пропаганди переваг здорового способу життя;
- дефіцит необхідної матеріальної бази та навчально-методичної літератури.

Вивчення початкового рівня знань студентів технологічних спеціальностей 1 курсу ОНАХТ, які брали участь у дослідженні, показало, що 71,2 % респондентів мають обмежені знання стосовно питань здоров'я та цінності здоров'я, способів його зміцнення та збереження. Було проаналізовано рівень ставлення студентів до здоров'я як до цінності.

Аналіз усвідомленості студентами технологічних спеціальностей важливості ставлення до здоров'я як до цінності показав, що тільки в 11,3 % опитаних реальний спосіб життя відповідає передбачуваному. Такий стан може виступати показником таких негативних явищ: недостатньої сформованості в студентів ставлення до здоров'я як до цінності; низького рівня уявлень про цінність здоров'я; неадекватності самооцінки власного здоров'я. Основоположним принципом формування ціннісного ставлення майбутніх фахівців до здоров'я є активність студента в пошуку здоров'я творчого сенсу професійної підготовки, занять з фізичного виховання, власної повсякденної практики життєдіяльності, що передбачає спрямованість освітнього процесу ВНЗ на кінцевий результат – становлення здорового, конкурентоспроможного фахівця, який споживає, присвоює і вводить у внутрішній план як особистісне значущі, загальні цінності, норми, значення, способи діяльності в напрямі здоров'язбереження для керівництва ними у своєму повсякденному житті та фаховій діяльності.

ВИСНОВКИ

Визначено поняття «цінність» та сутність ціннісного ставлення студентів до свого здоров'я як складне

особистісне новоутворення, що характеризується сформованістю знань і уявлень про здоров'я як цінність, позитивною активністю щодо ведення здорового способу життя, усвідомленістю ставлення до здоров'я. Ми дійшли до висновку, що цінності не лише лежать в основі вибору цілей, засобів та умов діяльності, відповідають на запитання, задля чого відбувається той чи інший процес, а й є однією з складових частин формування у студентів позитивного ставлення до власного здоров'я. Дослідження початкового рівня знань студентів, показало, велика більшість студентів технологічних спеціальностей мають обмежені знання стосовно питань здоров'я та цінності здоров'я, способів його зміцнення та збереження. Сьогодні необхідно за основу здорового способу життя обрати принцип особистої відповідальності студента за своє здоров'я, його збереження. Головним завданням для студента повинні стати – самоосвіта й саморозвиток. Треба виховувати і формувати у студентів потребу бути здоровими, розкрити та поєднати такі поняття як "цінність" та "здоровий спосіб життя".

ПОДАЛЬШІ ДОСЛІДЖЕННЯ передбачається провести в напрямку вивчення проблем формування у студентів ціннісного ставлення до власного здоров'я.

ЛІТЕРАТУРА

1. Baranov V.M. (1991) V mire ozdorovitel'noy fizkultury.[In the world of sanitary physical training.] Kyiv: Zdorovya 136 p.[in Russian].
2. Baranov V.M. (1998). Za zdorovy obraz zhizni: fizkultura protiv vrednyh privyчек [For a healthy way of life: physical training is against bad habits]. Kyiv: Zdorovya 128 p.[in Russian].
3. Bahmudov B.M. (1988) Fizicheskaya kultura kak sposob profilaktiki negativnyh yavleniy I formirovaniya zdorovogo obraza zhizni [Physical training as a way of preventive measures against negative phenomena and forming a healthy way of life].(Dagestanskaya ASSR cited as an example). Abstract of thesis of Candidate of Pedagogical Sciences. Lviv. 175 p.[in Russian].
4. Bashavets N.A. (2011) Teoretychni osnovy formuvannya kultury zdorovjazberezheniya yak sviutooglyadnoy orientatsii maybutnih fahivtsiv-economistiv [Theoretical bases of forming culture of health saving as an ideological orientation of the future economists]. [Monograph]. Odessa Phenix 418 p.[in Ukrainian].
5. Bekh I.D. (1998) Osobystisno zorientovano vyhovannya [Individually-oriented training]. Scientific and methodic manual. Kyiv: IZMN. 204 p.[in Ukrainian].
6. Закопайло С.А. Педагогічні основи виховання в юнаків 10-11 класів цінностей здорового способу життя: Автореферат дис. канд. пед. наук./ С.А. Закопайло. – К., 2003. – 19 с.
7. Жданова Е.В. Формирование ценностного отношения к здоровью у студентов педагогического вуза при изучении дисциплин медико-биологического цикла: дисс. канд. пед. н.: 13.00.02 "Теория и методика обучения и воспитания" / Е.В. Жданова. – Екатеринбург, 2005. – 206 с.
8. Омельченко С. О. Теоретико-методологічні засади взаємодії соціальних інститутів у формуванні здоров'я та здорового способу життя особистості / С. О. Омельченко // Молодь і ринок. - 2007. - № 8 (31). - С. 68-73.
9. Соколенко О. І. Формування ціннісного ставлення студентів вищих педагогічних навчальних закладів до свого здоров'я: автореф. дис... на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.04 "Теорія і методика професійної освіти" / О. І. Соколенко. – Луганськ, 2008. – 20 с.

УДК 796.012.2-053.5]-056.263

Карбунарова Ю.

Львівський державний університет фізичної культури

АНАЛІЗ КООРДИНАЦІЙНИХ ЯКОСТЕЙ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ ІЗ ВАДАМИ СЛУХУ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ПЕРВИННОГО ОБСТЕЖЕННЯ

Покращення координаційних якостей та вестибулярної стійкості дітей із вадами слуху є актуальною проблемою, якій сьогодні науковці приділяють чимало уваги. У статті подано аналіз рівня координаційних здібностей і вестибулярної стійкості за даними первинного обстеження дітей молодшого шкільного віку із вадами слуху.

Ключові слова: координаційні здібності, діти із вадами слуху, молодший шкільний вік

Юлія Карбунарова. Аналіз координаційних якостей дітей молодшого шкільного віку з порушеннями слуху за результатами первинного обстеження *Повышение координационных качеств детей младшего школьного возраста с нарушениями слуха по результатам первичного обследования* *Повышение координационных качеств и вестибулярной устойчивости детей с недостатками слуха является актуальной проблемой, которой сегодня ученые уделяют немало внимания. В статье представлен анализ уровня координационных способностей и вестибулярной устойчивости по данным первичного обследования детей младшего школьного возраста с нарушениями слуха.*

Ключевые слова: координационные способности, дети с недостатками слуха, младший школьный возраст

Julia Karbunarova Analysis of coordination skills of primary school age children with hearing disabilities by the results of the initial survey. *Improving coordination skills and vestibular stability of children with hearing disabilities is an actual problem, which scientists today devote a lot of attention. The problem correction of coordination qualities in primary school age children with hearing disabilities was seen in some research at the example on using means motion games, social rehabilitation, different kind of gymnastics and other. In the means of swimming accent is on positive effect on functional system of organism. As a swimming is a means of improving coordination skills, the goal of our work is determine the level of*